

Abraham Katalano

ʿŌlām hāfūḳ

עולם הפוך

כתב יד

הרב הגדול המופ"ר אברהם קאטלאוו ז"ל

והוא ספור המעשה אשר נעשה בחיין בניתו של המחבר

בשנת הש"לא

המעתיק

אני יצחק חיים כהן ריפחנטר

בן הקצין המהו"ר יעקב יצחק בן הקצין המהו"ר שמואל ז"ל

בן הקצין האלוף הר"ר גרשון ז"ל.

הנזכרים בספור הזה.

עולם הפוך

(אולי אני עני קבלתי הדבר הזה בעיר פאדובה שנת השל״א אז נבהלו עיר ויושבי פאדובה
בהיות כל בני עמנו ויאחרו כלעניינים כי יד אלוה נגעה בנו להשמיד להרוג ולאבד בחורי
וגם בנותיו יקומו עם שרים נהלך המשחק אינו להבחין בין טוב לרע והיה טוב כבן.
אלה אזכרה ואפרשה אשיחה בצר רוחי [אני אברהם קאטלאנו] לדור אחרון בנים
יולדו דברים הבורא וארע כאשר כי שלש נוראיות הנה התנייתי לדורות הסיפור הזה.
הנוראה הא׳ להשכיל להיטיב כי זה לקים לקיים יבער ממעט אתו ואין חידו חלל נפחי
יצא לבן לבלה מטע ולפני חטאת מן ונדבקו הרעה ובחטאתו יחון.
הנוראה הב׳ להיות ידעו דורות הבאים כי עת וזמנו יקרה בעולם ההפוכים והסכנות הראוין
ביחוד הכבר כאשר עשינו בזמן הזה כי כן בסיפור הזה אלינו לא בלבד אך
כל אשר עשה, כי גם מן אשר ראוי להעשות להגדיל הלרה זו בכלל, ויוחכמו
אחרים בהוללות זולתם.
הנוראה הג׳ להיות יחלצו בעתו ילדו בדרך טבע הדבר באופן ילוך אחרי הודיע להם
בסיפור הזה איך ינהגו בני הבין בפרט להחלץ על נפשם.
הנה האז החל הנגף בוינציאה עיר ההוללה, ובעיר ויניציא נקבלו בני פאדובה לנוח
על נפשם ולאחור השתחת העיר ויסדרו סדרים רבים ובהסתר קצינים אחת היא
כי לא יוכלו בין היהודים ובין הגוים לצאת ולבוא חקה אחת להם לעמוד במקומם ויחשם
לא יחושו. כי נפל פחד היהודים והגוים עליהם, כן אלו בכלל הסחורה ואלו בכלל מהמשוטים
יביאו הדבר לעיר, אך אחר כי בין השניה עוני השון לאיזה היחידי סגולה אחרי שתשב אתה
לך ובכלל הם.
בוירונא הייתה החמשה שנת הש״ל והסכמנו אנחנו פה להעיר בעד אחינו, והלכו כמוהר״ר
שלמה חזקיה נר״ו חלא באמתחות ספרים וגלה ארבעה אשר חוברה בימי קדם
בעיר פיזא עיר גדולה של חכמים ונשב בשיבתו וילך כאלוף הנ״ל לוינציאה וירושלים והקבעה
לאותה ביום שני ויום חמישי חדי שבוע בשבוע אחד קריאת התורה וגם מיטוש הקטורת
חדי יום ביום כאשר החל הנגף.
ואנחנו עם לק׳ אברהם נועדנו ביום ב׳ ניסן הש״ל ונסכם לבחור ארבעה אנשים
הטובי העיר כאשר זה לזה אשר עיניהם יהיו פקוחות על בריאות העיר.
וזה המשפט השאים להשקיף כמה בתי חשון ויבן הפקדו ולקבל גם הוצאות כל המבודדות בחשון -
אשר לבן הבלי שיוכלו להוציא בגזרת נחש ולקבל חשון פלוני בשנים אשר הנה הקלין בחוז
חיים השלום זה אחריו בזה בזה כמה שנים, ואחרי ראותם סך כל החשבון הכסף ילון סך חשבון
והחרים אשר בין הכל יעלו לסך שהם לפי דוק׳ ויוכלו לחשב בכלל הדבר הזה כל כלי כסף והני
כנסיות ולא יוכלו פרנסי בבני כנסיות להוציא בקום הנ״ל, וכל אשר יסכימו שלשה מארבעה
הממונים חוץ ארבעים בן יקום, ויעשו החשבון הכסף בשלש ויבוא לך לגבה אשר נכתבה
ביד שלשה הכסף, ובכל גבה שלש המפתחות שיהיו ביד שלשה הממונים אחרים אשר יקחו הפקדי
המפתח לאחד ויכתבו הארבעה הנ״ל כל אשר יגיע לידם בין הגבה הפקדון בין החברות,
ובין הבני כנסיות וזולתם של מקום מיוחד, וכל אשר בשם שלו יכתב יסור לו השתעבות
ויהיה חוזר לו דברם בקום הנ״ל, וכאשר יראה ראשי הקהל. ילון הארבעה הממונים

בבית אל היחידים המתלבטים מאונס המעות הכסף אשר יצטרך לכל יחיד ויחיד על כן לדקדק
על חשבונות כסף וזהב והמקבות ולא זולת זה . ואמנם החשבונות בעניין כסף או בחקירות
בטוחים זולתי ויותיבו חשבון לצדק על ספר להגיע ישלם כל יחיד הרבית אשר עליו ישלם על
אשר יקבל, והמוכן אז יחויבו אנו אל העניים ויקבלו לצדקה ה' סולדי לכל נפש מדי שבוע ואחו
אז בר והזמן שוב ה' סולדי בעד כל חשך הזמן אשר יראה בעיניהם, ויוכלו לחייב המקבל
לצדקה לגרן להצטרך. וגם יוכלו להוציא המעות הכן בכל אשר יראה בעיניהם טוב ונאה והקבל
לבטל מן המנהג או לעזור ולהועיל במנהג עלמה, רק יכתבו כל ההוצאות בפנקס ע"י הסופר
המדובר. והמעות אשר יוציאו מחלה נפ"ב מניין הקדש, ובשנת החברה נה"ו ובשלשון מיך
החברה כפי רצון עיניהם, וימשך מינויים זה עד אחרי עבור חמש שנים בכל חבל כל, ויפקד
בא' כה' אפרן זרח כ"ן עם י"ב בין שנים לאו, והשני הכונב עם י"ז בין ב' לאו, והשלישי כה"ר מ"ב
נראסיטו עם ט"ו בין ט' לאו. והרביעי כה' עזריאל ב"ב עם ט"ו בין ד' לאו.

ס— בואו את זקנו

אחר הדברים האלה נוינו אנחנו פר' על כל כסף הכנויין מפאדר ע"י אסין ברוסטין אלף
ושבעה מאות דוק' ושב לחאב בככ' כמולון ספרדיין לערך כו ליטרין לא' פנסרב אן בין
עוברין לסוחר רק לבב ליטרין לא' להחזירו לו בעד כו ליטרין לא' ושלם לו הרבין בעד שנה
וימן קדומה.

גם היום ביום חג הסוכות שנת שלא"ה החל הענין מה מאדבר ונפול על יושבי איחוף ומחר
ומדי יושבים בערך הקניס היו א' או ב' או ג' מוכי דבר, אזי אסרנו בקנס נח"ש אנחנו
פר' על כל בני קהלה בכלל לקנות מאומה מיד. עברי בלי רשות א' מחנו אשר יחקור וידרוש היטב
מי ומי המוכר עם כל ההפקדות הראויות. וגם על עצמנו בפרט אסרנו לקנות מאומה מיד עברי
רק ברשות א' מחנו ובקש מאתו רשות בפני העברי החפץ למכור או החפץ להעשות לו מלאכה.
ועוד אסרנו בגזרה לקנות דבר מיד איש מאנשי המלחמה או באוסטריאי ובקצירי לנקאורי
והאוספידאלי ולקנות מיך או לחר גם ברשות כלנו, ואז שכרנו סוחר אופילין הסאנטיטא
להעתיק לנו מדי יום ביומו מספר החולים אשר בעיר ומספר המתים ולכתוב מין החולי והמות
כאשר כתוב על פנקס הסאניטא, לדעת איך יפול דבר, ולהזכיר מאן רשות לקנות בבין מלה או
מי שהוא. ולקנות משריש מאזני חשב ולשחוב נכך נמיד ושש פסח ולענין הקחה ולחלקו כפי רצון
עיניהם. כי יקרה בהלרע מן לזמן פסח, ואם לא יקרה בהלרע אז יעץ הקחה ללוקח מתלטין
החלון. וכל פוסקים כלל לצדקי יחדיו. גם הם עוד להעשן ימלא בהלרע מינו מאל ושתך
יין לצורך הנישו בעת הענין שלא יבא ולכן שלש מאות דוק' לר' אליה לרפאי בשלשה ערבים
בטוחים ערך נחאב. מן בנואי להחזיקם אימניס יתירי בחזון יין לצורך בני הנישו. וכמו כן
מאה וחמשים דוק' לר' מאיר אלפרין בנואי הנ"ל. ונבטח על נוהו ודבר שוא כי בראשון הענין
הוכה ל' מאיר הנ"ל ואחריו הוכה ר' אליה הנ"ל ולא נותר בביכם רק שאר א' לבין. גם ביום
בא' חזון השלא"ה ביום פרעון הונסתי כח אל ארבעותו לקנות באמחב. אלשיר אוזי מחב
חלבד העשרים הראשונים ולכן ככל באולר לצורך הענב אם יקרה דבר טרם האסיף, ואם
אין נחלק החטב הביא לבני הקהל לפי הערך ויגאלו דמי שוני מה שיקבלו או נמכרנו
לאחרים אם נמצא הכסף הקנו או יותר, אבל גם לבין כמו, כי החטב לא קנינו ומי יע

יקנהו

וקנינו, כי העיקרה יותר חשלשים ליטרין לחודש חדשי שנויב בזמן הזה .

ניפי ביום ר"ח כסלו אחרי ההכרזה בשערי חאון חע' פקידי הבריאות על כל אשר יחלה
בבית איש או אשה קטן או גדול להודיעו לסופר הבריאות שהרגיש איש על הדבר
הזה ונכריז בבתי כנסיות ביום כל איש זכיר לגלות כל החולים לאיש ההוא, והעובר דתו
בראשו, וייטב בעינינו לזכור מקום בעיר או חולה להוליך שם בני הבית אשר יחלה בה
איש או יתום זוט ילדק בעינינו ונשכור בית בהמר בריטילי בעד כ"ד דוק' עד סוף שנתנו.
וחי יץ ולא שכרנו אותו כי היה שורש מורה ראש הגלאון אשר חלאות בדבר כתוב לעינינו.

ניפי חיתים לקחו להם שרי הבריאות המקום ניבנו עליו בני עץ לזרוח שחם כחוכיה
בדבר כי הלואריטו היה חלא על כל נדויני ולנו לא דברו המוחה. ובחודש לחדש
שבן שכרנו כאוחן ר' יעקב נאין לירוקי ז"ל בשחוב ליטרין לחדש לחקור ולדרוש בחולי
כל אשר יחלה ולסדר בהנס אל המקבל לדקך גרומון הלירוניואה אשר היה בה בקי מאד.
ונזכור גם כן ר' יהודה הביאונקי בשחוב ליטרין לחדש לגנל מזמהלא יחלא חולה אשר
לא נדע ולהשן יזניח להסיר כל אשמון הניטו .

ביתים ההם שלחו הנה שרי ויניציאה חע' השר יוני מיסאני לבשיניח ולמקח על דבר
המגפה ניפי בבואו נראה כאוהב אל היהודים ואנחנו הל' יהודים בשנת מחא
המנ'טועל כל היהודים לסור אל תשחעתו, והמחאן אחן דנו להמין, אבל בחסף הזמן
נבסך לאיש אחר לא ידענו מה היה לו. שביתים הראשונים היה עוז רצון לאיזה יהודי ולכן
חוץ לעיר לסבלוני, ואחרי כן לא הלב עוד, וקלנו היהודים בהחבא הלכו לבם חוץ לעיר רק
ראיין הבריאות בידם כי בעונים ראשון הבריאות היו נותנים אותו גם ליהודים.

ניפי בחדש אדר נתנו הקחה לר' יעקב ליוויוארא לעשות החלון הכתוב ויותר הקבל בקחת
ההוא ארבעה חאון ו[illegible] ליטרין וזהוב סולדי וחי יץ וקנינו חאז נחביון
שמן כאשר הייתי חסר כי אחר עיקר הרבה מאד .

ניפי בראותנו כי החסא ורץ הולך ומתחזק עם הקטון ולא היה הקוחן משביע לחולבי/
זונו לעשר באחזון חריגי הפרנסים יע' שהם מאר'טי בועד כי כל חשך הזמן
אשר יראה בעיני ארבעתם יחויב כל המוכר בלי סרסור כל חיי סחורה חוץ מחיי
מאכל לתן חדי ונם ביום לקופה מיוחדת אשר נפיה בידו ר' סולדי לכל דוק' חדשי המכירה
הנעשית בחעון חזותנם, ואנחנו נחוק החעון הלל לחולבים חדי שבוע בשבוע כפי
ראות עיניהם על הין לדקה, והמוכר לסוחרים אחרים יץ רק א' למאה ונשאר המאר'טי עם
י"ז הין ר' לאה ניעלה הסף המקובה קרוב לששים ליטרין לשבוע :

ניפי בהיות הדבר הולך וסוער ועיר מארובה נבוכה, ליהודים היה קשה וחסד ה', כי אין
גם אחד בנוש חי או חלה, ניפי לכן הקשאה נוברה עלינו חאוה החוץ הנכרים נבוזים
וראיש המסבבים כי בקשו להעליל עלינו היותנו הסיבה החטים, ויורע לשרי הבריאות כי הכל
שקר נכזב, אך אחר כך אחרו לנו, לכו תפקדו את נפשותיכם ונדע את מספר בני ישראל.
וירע הדבר מאד בעינינו, ויחתק דבר הסרות עלינו ונקח חאון כל נפש כסף ו[illegible]

להלקות לעניים. ויהי המספר כמו אחד ועשרים ושבעה מאות.

אחר הדברים האלה גזר הפרוֿוידיטור על היהודים שלא יוכלו עוד לקנות ולמכור המאכלים ונשלל לבעלי הגזרה בדבר המכירה ונאסר אליו כן לא היה עד היום הזה אפי' סימן עקף בחלבינו והרוצה יאסר לנו המחבר, וימצאו לקולות. ואז אסרנו בכל תוקף לקנות המאכל ולמען נהייה עינינו פקוחות על זה, הסכמנו להוציא בגורל חדי יום ביומו חמשה חכמים בלא מבן חמש ועשרים שנה ומעלה משני אנשי אשר שנים חכם יהיו, ילכו רק בבוקר עד הערב על ב' שערי הגיטו אשר כלם ט' אורבאן, והנה המחרים א' לשער תינה שערי הגיטו. וכי ראה יראה הולך שהוא איש עברי בא בגיטו והביא עמו מחוץ ישדל בלשון רכה להחזירו אחור, ואם. לא יוכל להחזירו אחור יזהר לשלוח אחריו איזה יהודי שיבוא עם ילוא ילא השער אחר או ישוב בחנות יהודי ילך הדבר לא' מארבעתנו להגן ויכל לבקש לדעת מה היה המחון אשר הובא בחנות היהודי ההוא, והיוצא בגורל לעמוד הפנוח לא יוכל להעמיד אחר במקומו רק ברשות ארבעתנו. ואז נזרע על כל אשר אינם נשוי להנילך להתפלל חוץ להכ"כ אשכנזים בחלר הכ"ב, והאיטלקים במקום הנשיט להעמיד בחרחב רנך המתפלל ונכנה להתפלל גם ביום השבת הבוקר אור טרם יחם היום.

בעת ההיא הוכה אשת העבל שומר הגיטו ובטעא נחן ארבונה ניסגר. ונחלה גם ילדנו ולא נודע מה היה לה. ויהי מקץ עשרים יום שהטה רופא הבריאות מחולי בלא תודבק ויסנחו לו. ונחמן אומנו להנוח לו שער בית אשר בגיטו ~~[illegible]~~ ולא יבא דרך הפתח אשר חוץ לגיטו. ונאמר אליו חדל לך מלבא בגיטו ימים אחדים אנו ואשך ובנך ואנחנו נשלם משכורתך ונשיבה עמך. ואמר כי לך אשר לו היה בא בגיטו לצחק בדרכו עם ילדי הגיטו, והוא גם לא שחר את הדבר, ורבים אומרים כי חשש מנחם הרעה בגיטו כי מקץ ימיו הוכה גם הוא ונודע כי מאז חכון אחרון היו לאשנו ובנו.

ויהי ביום ט"ו אייר חולה לצ'אורא נבדן ר' יוסף טריאיסטי שמש הקק' חולי רוחה וחולי השיטוק בהעדר הנימעה והדיבור ויסגר יוסף עם כל בני ביתו ויבקש יוסף הזה ושני נבריו להסגר בחנות אשר אצל הכ"כ קק' אשכנזים ואני היתי הסכים בזה, אך לשון חכימי לא אבו שמוע, ויסגירום ביד חזקה בביתו, כי הוא קשה עורף היה מעורין והיה עושה ונוצץ עם אנשי המלחמה הנקראים קוראלי ורבים אומרים כי יוסף הנ"ל קנה חודש מטלטלים הנוצלים לרע לו ולמענו כלו כי הקוראלי הכט באו פה מזירונא וכמעט כלם הוכו בדבר. ויהי הצ'אורא הנזכרת כשחוני ימים ונרחן ולא נראה בגופה שום בושן רק פיטיקיי שחורים, והרופא המחונה וחן שרי הבריאות לראות המקום שמש חיונה רוין דונאה עיפי כן כי במשך הימים חנו בדבר שש עשרה נפש מבית יוסף הנ"ל והחשב רופא הוכו ונרפאו.

ויהי חשא הרופא אשר הטיל עליו שרי הבריאות כי יקרה חון בעיר היה בא הרופא ועתו סופר א' מסופרי הבריאות והיו אנשי הבית מוליכים החולה עד הסכאשר ילא מבטן אתו, והיו מסתכלים אותו כאשר ילך עליתו הרופא שהיה רואה ומביט בו ברחוק בדיוק נמרץ.

ויהי המחלה ונחן ליפן מ'איל יקטב אשר היה ויחד חוצה על ערש דוי ויהי בראון

ויונה

ואותו רופא הבריא ולא נראה בבשרו אות נגע ויקבר כדרך כל הארץ .

ויהי בימי חול המועד הנזכרים בחדש אוגוסטו הנ"ל לשכור ארבעה קברנים אשר יטפלו
בחולים ויסגרו . וימצאו ולא מלאו רק ב' ומהם הכ"ח מאיר ולב בני ר' מיכאל לאטריני
אשר נגלה לסיון קברנים בשכר חדש עשרה דוק' לחדש חוץ שכר הלבן הקבר ויסגרו בבית
אשר בתוך החצר אצל שער הגיטו לפאן יחד אשר שכרנוה מאת ר' יעקב אלאטריני ואם חלונות
פונים חוץ ונתנו כלונסאות בין העירונים והשמרו הסוגי . וביום השבת אחרי כן נגלה לפיון
קברין גם ר' שמואל בן ר' נתן ארקיוולטי בקלבן שכר האחרים ויסגר עמהם . אחרי כן שכרנו
מגשמם סבל ואשתו לשרת בשכר חדשה ליטרין ליום בין שניהם ויסגרו גם הם בבית אשר עד החצר
הבוא אשר היה שוכנים בו אשת ר' ישראל"ם , וישאלו דירה אחרת וייטב הדבר בעיניה ונתן לה
בנתים חצלה כי יראה לנפשה ונפשות ביתה לשכון אצל הקברנים ויסגר פתח החצר הבוא
במסגרות .

וגם העירונים אשר עד בין הקברנים על החלונות אשר לקברנים נדם , וביד חזקה
הכריחונו לסגור החלונות הכל באבנים . והיו הקברנים עושים החטון בחוץ בשער
בבין החיים אשר בעיר . ויתן בימים ההם חשב רואמו אשר היה חולה זה ימים ששה ונראו
בבשרו פיטיקיי שחורים ויקברו אותו הקברנים המיוחדים ויסגר אחיו .

אז חלה שמואל בנו הספרדי , ונראה בו אחרי אותו , וילך אליו טראבלוזי לשרת
וימת הספרדי ההוא ויסגר החשרון . אז חלה אשת כה"ר מנחם מעקין וימת גם היא
ויסגרו כל בני ביתה . ואז נבהלו כל בני הגיטו ויאמרו ואמר אני נא לנו כי נמשלו נעבור
כוס נרצח הדבר , ויהי אז בדבר בן מאיר אלאשקונאי ובן ח' נדול אותו כה"ר חן ויחון
גם שניהם , ויסגרו כל בני ביתם .

ויהי כראותנו הדבר הולך וסוער , והשר זואני תיקו' נגלה . לכן אני ליאלו לקק' אלמידה
דוק' בכל שני שנים לערך שש וחמש נשתוו מארטי' אונגרו הנ"ל לקחת אותו ונשאר
הסארטי עמם יו"ם בין פ' ואו , ויואל השר הבוא לכן החטון בחטפנו חשקל צורף לערך שש
ושבעים ליטרין לכל עשרה דוק' שאותם שהיה ערך עובר להגיד לבנות חטם , לא היה שבר
לסוחר רק חמשה ושבעים ליטרין , ויתאוו שנים מארבעתם לקחת , ואנכי הייתי לוקח חרם
כנגדם כי מדי ועם בותו כן ירבה וכן יפרוץ הלוך ואסס כסף להלוות לצריכים בימי הכס .
ואירא פן ינחם גם הוא לנפשי , וברוב דברים הפלגתי בהם עד שבו להסכים עמי , ואמרתי על
כינזבי באחים כי אחלא לא לקחנו הכן כין שלחים וכן רבים תמים ברעב וחוסר כל , וזכרה
לי אלקי לטובה . אז בבית להון זמואל עלוויא פורב כלם בדבר , חולה ילד אחד אשר לא
הוכין . ויהי ביום ונלעק הולד מן החלון כי אמי ילחץ נפל מן המטה כלו שחור ואקט ולא
זע , ואמה ונקנה לא ידעו בדבר כי נכבד עליהן החולי ולא מלאו יהודי אשר יעלה לראות
החן השער ונס אין , ונדרנו ואילן הקברנים הנה יפה ועלו ויחלאבון , אז הרגישו כי לא
זכרנו להטיל חובה על הקברנים ללכת כאשר נגע עליהם כי לא נתחייבו בשטר רק על קבורת
המתים . בו ביום היה אם שרה אשת יוסף השמש לועקת חרם מהחלון על בנה אשר
שחוט . ולאת נזין גם אל רעבני ביתה כולם ליכנס בחדרה ויהי אחרי חונה לא נמצא מי אשר

ויורידוהו להראותו אל הרופא ולהקבר כי בעלה ובני ביתו חששו לעשות בה מן הבקשה ברעה,
והקברנים חששו כי היו הראשונים לעלות בבנין להחריב הקניט כי אחרי יורידוהו בני
הבית והלכתי לעזור להם רחמנא יצלן אחרי כמה בעיתה ונם לא רצו לספר הקניט אלא
במנוחה נחלה והניחו שהוא מוטל עמהם לננירונאר הקניס לא רצו לספרו אם לא הניח ר'
ראשונה עם קנוני כמו על שכבת.
ביתים הפה נתבקש קהלתנו לסיוע לבני ק"ק פינריגלו אשר היו חונפים, ויהי כשמוע
ונשיאים נבחרו רחמנא עליהם ונפש כי אמצות חבלי מות הסלע על יחידי קהלת
עם מאחיו ביד פרן שפה אז שוה לכל כבר חשרכם לעזרה בלתן בני הקהל הזה,
ויועלה הסך למחשים דוק' ויונר.
ויהי חקן חדש אייר בחר פנדים ונשוע כה"ר דוד מויס לוריא לברוח לקונשאציאני בבין
הקלין חמיו אשר בשין מאנדוני חקלינו הבריאון אשר שמה לקבל עם כל בני בית
בקונטומאציא ויתאן הפריידיטור לא לו רשון, אחתה בעוד סיפ הפרוידיטור חוץ לעיר
ובחקנותו נשאר השר מיירו סאנרידו ראש הב המדובר סשין חתם השון ללכלו, ויהי
ואחרי כן נם השר הזה ויקרע הרשון ועם טרף כוף לו עם כל בני ביתו בהסינה ולא נודע
הדבר ויעמוד שם ויטל עם כל בני ביתו, ובעודו שם ביטיב חאד עם קהלת הנצרים
ונדבון אשר עשה ואשר נכס לאחרים לעשון ונקבל חתם על ידי יועץ התאניט דוק' נטרם
הפרקון פנחת טוב ביד מאלף החסיד הופר"ר שהריה מורפורק ניסן חשון וחלק לענייםי
חדי שבוע בשבוע, ויחלק על פיו נם פיין אשר היה לנו טוב בהרמון יתולה ה' כלדקו.
וביום ר"ח סיון הוחלט לנן השמים סולדי לכל נפש מהמולבבים לבני ראוון עיבנו ונחלק
פניעו לארבעה חלקים, חלק א' לכל א' מהם נתם הגורל לדעת יחלוק לכל המולבבי
אשר בחלקו ועגנה על כל אשר יצרך ולהסגיר כל בני הבתים אשר בגבולו, אך בזמן שלא
ימנה להגזירות אלא בבסבתו שושה חוץ הארבעה ויזכור כל א' מהם איש אחד אשר הלך
לך בחלקו לקנות בעד הגוזרים את כל אשר יצטרך להם, ונבחר כלנו ה' מורה בריאן
להגור בין הבתים וכל הדבר הקשה יביא אל הממונה על החלק ההוא והוא יסדר לו כדן
מה לעשון.
ואלה ארבעה חלקי פניעו, הא' מהשער ס' אורבאן אשר כלפי השוק עד הסטראדון ושני
הצלדון יפול בגורל לכה' זורח הכהן, השני מהסטראדון עד סוף הפורטיקו
הדבק אליו וכל הדרך הנמשך לו חקלה חנה עד שער סנ' קאנציאן יפול בגורלי.
השלישי מהשער ס' אורבאן מאחר עד סוף הפורטיקו הנמשך ונמשך עד שער הוולטו לצד
ימין יפול הגורל לכה"ר משה נרמסינו, והרביעי מהשער הוולטו אשר לצד שמאל עד
שער ס' אוליניאו, יפול בגורל לכה"ר עזריאל כ"ץ:
ויהי ביום ג' סיון כל בני קהלתנו חשו ולא הותרחקו לנוח מיטב נבסיפה בחדר מיוחד
בבינים ויתוחם בתוך הבריאון והשכחון שערי החדרים המופקרים באומילין
הבריאון, והנרמסינו ז"ל וכה"ר עזריאל כ"ץ ואני הצעיר היינו ראשונים ולולי זאת לא
שנייר שרית ושליט ההוכבים קהלתנו לכל הנוזה אשר מלאנו ואחרי כן, ואני נם היינו
הבין

כבין תבל הטלטלים נסים ואוליכם בעלייה הרנוחן אשר שכבתי לפניו מן הדבר . ובזה הפוא
גרוע מארטי . בועד לבוון סב׳ אלפים דוק׳ אשר לוינו המפטר היקיל ליחידים על כסף וזהב
והרנליין בריל ונחשון לבוון על הטלטלים ויתנו שוה הבגד בוועד אשר נגם שנים חוץ שוה
יעריכו המשכונות ואין הראוי לבוון עליהם ושאומנו כך לכל יחיד הוא שיכנו במונדאטו
הנים הטלטלים , אך יזקיטו היטב על המשכון אשר יגזה הע״ז יותר על הפלואה יעזרו נחש
על מ״ז ד״ז גם כסף או זהב והרגליין ובדיל ונחשת לנו להשכון בתקנות הטלטלים ונזהר המארטי
עם יז׳ הין ד׳ לאו , ויעשו כן , ויביאו כל המשכונות החדרה אשר נעשה בחדובר . ונתן בו ביום
בדבר לעזרא בן יוסף טריאוסטי . ויגלה בדבר גם בבית יעקב לוסטרו ויתן המחרון ולדבין
הטלמיא . ויהי בהיון אשר לוסטרי הנ״ל ובנו חוכנו בחנפה לא חלאו לא איש ולא אשר לבותו .
החולים ויפעם אליו ואמר מדוע לא נשלרו המקבלי לדקה לשרן בשכר ראוי ובנין . ונבקש
אנשים מנשי המקבלי לדקה ונחשוב כולן . ויזכור אז אהרן דולצי קסטיל מרגנו היא ובנה
בעד חאב דוק׳ ויתן אשתו ובנו הנזכרין ויסגר גם הוא וילדו בחדר גדול אשר בנה לו ה
הינחול אלאים , ויגל שרה , ובהשך ה׳ יחיד הוכו כל בני בינו ויתנו כלם רק החבין נערמו .
והוא נבנה לא הוכה . גם המשרון בעולם הוכנה שסבובר , ובהשון ט׳ איטורי סאלה אשר
הופקד מאן הסרוודיטורי על הניהן הוליבה אל לאזוריטו של הערלים . ויזכור לקי׳ לשובה
סאל הוא אשר היטיב עמהם , ובכל אשר היינו אותנו הר׳ חבקשי׳ המתנו היה נדרש לנו .
ויזכו את שלום בבין המיתקין ושכרו לבה אורך ערל בעד החשיד דוק׳ לעמוד בבינם כי
לא היו ביתי׳ הבם רק שנים אותנם הושכרים תשרי הבגיאון אשר היו הטולבלים מאד ב
בריבני החונים , ויהי מיחיד גם האורך הבוא הוכה בדבר וילך לו לבינו ויתן שם , ויזכירו
ווזהן אחר

בעבר היום נזר הסרוודיטור על כל בני מאדוכה להסגר איש איש בביתו ט׳ יום ולא
[illegible] לא חולה רק בעל הבית לבדו בעבור הבנים הנעזבים , ולהודיע גם הם לא מסגר
לזמן [illegible] רק בעל הבית אשר נהיה לו ראויה בבנה מאחד מהם על היותו בעל הבית יכתוב
הסנטר ראויה לכל הילצא [illegible] א׳ חונה כעין כעיז אשר בקוארטיירו שלו , ובחלאון היתים
הטלה נבר הנגע מאד , ונמצא ילדה א׳ של סלוך המשיד כמוהרר שחריה חורפורק ז״ל אשר
היה בבית המהר״ר יחיאל ונראה ז״ל וילך אבה לשרפה כי לא חלא בשכר אשה שוף לעריכה .
ויהי ביום יא׳ סיון הדריא מנחתו הרבנים לוחר בנפלונא ערב ובקר הנידוי נעה זאת לשמר
רחמי אחים .

ויהי ברואות הרנוסי הקהל בעדר מלבלי החולים כי כל מעמי׳ לפי ומחאפי׳ לשרן החולים
הטילו עליהו חובה נגם הסכמו סוועד להספים ביעגו מי ומי המקבלי לדק׳
הראוי לשרן בשכר ולבנו , נגע לזו הפסקה אם לא יתחייבו לשרן בשכר . ולבקשן ארבעתם
הוסבה בקק׳ להעמיד אחד אשר כחו כבחנו אללו יפקד המונה ר׳ שמעון היילפרון
עם יז׳ הין ב׳ לאו ובן נגם בוסאלו ובאלוטי הסכמנו על ארבעה ועשרים בין אנשי׳ ונשים
הראויים לשרן , ויקראו למניו ונאמר אליהם הנה זמן כוונת הקק׳ ובכן נזרע לשרן בשכר

ארבעה לטבת עד כל ימי החולים וארבעים יום אחריהם בעבור הקונטומאציא, ויהמאו
שלשה ועשרים, ונחדל לתת להם ההספקה. ויהי בראשונה אחרי כן כי המקומות אשר הלאה
פיחידי ובהם בכסף היו כלם חוץ בחנם. אז קלנו אשר בקרבם אני פלוני הייתי בלילה לחזור
ולתת להם ההספקה כבראשונה. כי אחרי אין כסף נחשב ואדם בעד נפשו ואין מציל בבית
לחוץ ולא עלה בידם כי שנים לא אבו שמוע, אך אחרי רוב בני בקשו היו מחלקים לחמם
ושניים ובלם כבר קבלו חמון בהלואה על המשכונות אם חשש אם הרבה. ואת חולה
החשרון בבית נכיא בן ר' חשב המביאים ויפן לבי בקרבי ואעלה חדר מיוחד בשער הפנים
חדרים אשר הבית עם שם על כל צרה שלא נבוא, ויבא אביה ולבלתי אוכל שם, ואספר אני
בבית ויפוז חדושי באיש הבית המסכנים ואת בחולי בבית חדשי עד הבא כהוא לבית
עריסה על עסקי הדבר, ונספדו בחרותים כי היו זועק חרף מחולי לבוא חוצלאה
והתקוחון והחרים השרים והשרונים ואותם יודעים לסדר ורפתן ולמנות החורסון
כי נבהרו רחמי לרבים המקום הבל ורופא ואומן.

ויבא יהודי בליעל אי' מן הכולכים לשוט בארץ ולהתהלך בה וילך הנה והנה לסדר ורופאן
אל החולים והיה נוזל נחומם, ובהבטחות האיר אלאטריני הקברן ובבית לבו אחיו
כבר נודע הוכרחנו לשכור אותו לקברן. ועד יום י"ו סיון היו הקברנים הולכים המתים
לקבורה בבית החיים אשר בתוך העיר. אחרי הלשון המחיון אשר חנר אל פרטורי
אסרו לנו קבורה שם, ונוליך אותם בבית חיים הישנים אשר מחוץ לעיר חוץ לשער הנקרא
דיבה אריף.

ויהי בהיות המגפה תדי יום ביום הוכרחנו לקנות עגלה וסוס לסוליך המתים לקבורה,
וגם אחרי כן לקנות סוס אחר כי אחד לא הספיק תרוב העמל והטורח.

ביום ההספדים הרבנים כל החרמים והקללות לפני ארון הקדש ולפעמים בשם
המשפחות.

ויהי ביום י"ט סיון נתרפאה החשרון שלי ויצבע אביה בחי העולם כי לא נראה בה און
דבר, ונתחזק בלבי ועבבה שהם עוד ימים אחדים, אחרי ראשי הפלירוני לצאת
מבית לפיזור נהם ולהשקם על עסקי הדבר, אז מנחתי לאביה והשרון הנזכר, ובית הבוא
סופרת בניסו עם הפרוגידוטור ואל לנו הספרה על מחוד שלא יוכל שום ערל או ערלה
לדבר בבית יהודי, כי ירא פן יארע בבית הנואל וידבקו הדבר לערלים, וירע הדבר מאד
בעיני כלם, וביום ש"ך יום כ"ח סיון הוכין הדבר ילדון בנו ונסגר בעלה הפיה ענד
החשרון וחנן ביום ה' כ"ח סיון ויחזון בנגף בו ביום. אז אחריך חולי החשרון חולי רע
היה כי אחר רדוף המפלה קבלו עליה ילדוני כאשר הורגלו. גם חוששים מאיר הנואל
בבית והסירו נבנה בחלונות הסתורים לחלונות על חלר גבוה אמצעיים.

ויהי בשלון לסב הדבר, ונכנס כל חלר הנגישו וכי גמל לחשכב איש או נודע מ הוכה,
אוהביו ורעיו נגדו יתחא, וקרוביו מרחוק עמדו, ויאחזתו תגור מסביב. והמחנה
עלור ועזוב תוצלב אל לבו כי רמה כי יבא יותו, ואני לשימם שבך רואון.

ביום

בימים ההם לא היו נספדים במאבות כדבר הנביא יחזקאל סי' כ"ד כי אשר לא היה בבית
אחד היה הולך אנה ואנה איש לדרכו ואיש לבצעו זולתו הסגור. גם לא היו הבכי'
נשמעים כלל ועיקר בשוקים אבל בחנויות כי לא היו רגלים לעבור המקומות ולבין בבין זולתם מן
ימנעו בדבר. גם ביום השבת היו מוליכים הגוים לקבורה מן בית החולים כשאר ימות החול
ומזה רעה במאפל, גם אז ראינו הבאים להתפלל בבה"כ ובזמן הזעזוע, וברוב הימי'
כאשר גדל הדבר ורבו המתים לא הניחו לחתן עד כי חדלו להתפלל בבה"כ ימים רבים
ויהי חודש חמש שלשה חבלי גויי מועד. ויאספו לתענית ובינינו רבה בבה"כ ו' ותפלה
חבלי זאירן סדר וחתנו ויעתמו גם שם ביום כ"ב סיון. ובכותבי אותן שלשה פורן חולין
בדבר אשר הכולה בין ולא נמלאו חולין לא עברין ולא נבהין אשר נכלא אנחנו בהיותה
סגורה מן הדבר.

אז הוחל לבנות הלאזאריטו בעדנו כי נקרא נקריא אנחנו פד' לחאן חוץ הפרווידי טורי
וחוץ' הריטורי ויאחרו לאחר קחו לבית מקום חוץ לעיר ללאזאריטו בשער המוטה הכבי
ואיש אין עליך היהודים החוטא בלאזריטו שלנו. ונעבוק היטב על הדבר שאשר הייתה בוחרי'
במקום חוץ לעיר כי נגדל הפולאה עד מאד ויתוני המתים שהם ברעב ובחוסר כל, ויאחר
אליהם הוא ידענו הפולאה הגדולה ונזר נכה בלאזאריטו השלה היא החלה, וחי יען לנו
שכר המשרתים והאותם ולגזות המיינה והחיין החולים שהם דבר יום ביומו והלאון
ואחרון זולתם ולא המינה לקולם והיו לוחלים אותנו יחיד. ואחרי אחרי הגדלון גדול
ואחרי הראונו להם כי בגינליאה עיר החולה הוננו היהודים בהושבונם בנינו נבהך
סחושל ויליכלו קמפולו ויט אליו חסר בזה ויהיו דברון נשתנים, ויגלו כי נבחר טוב
מקום ללאזריטו בעדנו ונבקש תפש מקום הבנים אשר אצל שער פורשי קורבו המיוחדי'
לאנשי המלחמה בשען המלחמה נפרדים דרך שער הפוא, ותפס קלן ערונים לעבון יחדיו
אל הפרווידיטור גסרבו לנו רצונות ואיונתים ונחדל לבקש עוד הבתים הפס עינו לנו
הבנים אשר אצל שער הסאוונארולא המיוחדי' נ"כ לאנשי המלחמה ולא היה טובה מה
ותלבתנו כי כבר היו שתה בבנים רחוקים קלן הקברנים ערלים ויבא שתה הפרווידיטור
לבנות המסגרון, ויפקדו בוועד כמה"ר יוסף חזק ז"ל וכמה"ר ישראל לוריא ז"ל על המלאכה
הזאת וימלאו חרשים ויכינו המקום בארבעה ימים ויען הבין אשר בקלה הבנים חול
חוצן העיר לקברנים לשכון שתה ונעל הפולאה לסף שש מאון ונשעבישדין, רק הקאוולייטי
והשלחנון והסמלנים השאילו לנו הראשים ובני העיר אשר היו מחזיקים לצורך אנשי
המלחמה, והלאזאריטו נחלק לשנים, חלק א' לבריאים הילאים המבנים המנואלים
וחלק לחולים, ויעתמו החשב ביום כ"ה סיון, בשלם היום הזה הוכה נבין מחוני הנז' ר'
משה בנו הגדול חן משכיל ובחור נחמד ויסגר גם הוא ויפקד בתקומתו כמה"ר דוד
די ליון עד ירחיב כ"ו תמוז, וביום כ"ב בו חנו שפה, וביום כ"ז בו ארבעה, אז
הלך לביתו לב הקברן ויסגר שם ימאן לשרן עוד. וביום כ"ג בו שפה, ביום הבואה

פקידו ללכת ללאזאריטו רבים אשר היה לבם דורש לדור ניחם בם לחולים אותם לשבת דירה.
ועליו לשבת אל השר ס׳ איטורי סאלא בחתומה עליו מאת הפרווידיטורי אשר לא היה הולך
שמה לזה מן אשר אנחנו פה הספיתים בינינו ובכל חכל כל על פיו יחנו ועל פיו יסעו.
ויהי ביום כ״ז סיון ערב ש״ק בשעת המנחה קרה מקרה גדול כי נראה עשן ולא תבין שרפה
ונחמה אשר הלבה ללאזאריטו ולא היה בניני קברן הקברנים אשר ילך לראות
מה הוא ועל מה הוא, והאלקי׳ זמנה לידים ערל אחד אשר שכרו אותו חיוסף שמש הכנ־
סיה אסור עם כרוז הפרווידיטורי לשרת בבית אחוני המוכן ובכל איש אשר גם בגורלו
חלק הניצו אשר בו בין אחוני יוסף כנ״ל לא נע החתומה על סנידן הבנים דשון למנוח לו כי
ירא הפרווידיטורי ובעוד שהיה הערל הלכה שמה בחצר שלחתפו בבית אותה העבודה ויחלא
שמה חרורה ונתולטלים עליה אשר היה שורפן נפולכן ניכבה באש, ולולי הגישה בגם, אז אילו
קרה מקרה באישון לילה היה באש בוערת נפולכן נהיה תולנן עירוב הבריון בריאים וחולים.
ורבים אומרים כי באשר היא בזרק ששה זאת בלבנה ללאזאריטו כי חרה לה על אשר לא
הוליכוה שמה בראשונה ולא נתנה לה הליסון שחלון כאשר דרשה ועתה שלשה ביום כ״ח סיון
ימונו.
ביום ההוא שכרו הרופאים ערל א׳ לשרת בתקום ליב הקברן בעד שחומה עשר דוק׳ לחדש.
וביום כ״ט לחדש הנזכר ד׳ נבוכה קלתן לודי. אשר בשושן חלין מכל תן בחשב ניד ילד
קטן נחניו לגעת הרב על ידו ואין מי יעלה לבקיחו, ויקרא ה׳ א״ת הקברנים ניעל שמה, אז
ידענו כי היה אך לחחסור אשר לא הוכנו סטראמאצי סדינים ושלחן להלך הענים אשר אין
חליפות להו ולשלוח מחוץ לחחנה בלאזאריטו או חוץ לעיר בתקום מיוחד התיון החנואלים
ורבי פעם בחנום כאשר חסלתי, ויזכבו הבריאים בחתון החנואלים ונדבקו הרעה. ונודע
כי הטבני את אשר רברך לשלשון הרעה. לקחו לנו הקאסיטי הבקוששי דא ליאון ולמנוח שעריבם
בניסו. והסיר הבריאים מבית החנואלים והשימם שמה, וקלם לא שמו לב לדברי ניפי כאשר
בקשו לקחת אותם לא יכולו עוד, כי השוכנים בם תאנו אז ללכת להו.
אז סוהל לבקש. תאת כל איש אשר ידבנו לבו חדי שבוע בשבוע נגר מסודר לצרך בני
הלאזאריטו ונעלה הנדבה לסך מאה ועשרים ליטרין בקירוב, ואחרונה ארוחת תמיד
חדי יום ביומו לחם שתן יין בלים ועגלים כדי ספוקם, ונשכר להם רופא לזרונו ונפי
משכורתו חמשים ליטרין לחדש ללכת שם פעם ביום ולשוחר ספולק לפתון ששה ליטרין, וילקח
ה״ר״ל אשר נרפא לחלק הפזיץ ול׳ המולדים ונלקחה הפשים אשר שמה להקחון לטבחון ואומן.
ביחים הפסי חליה שכן החבקן אשר לי אשר היה שוכב בעליה בחיזחרון אחרי מות בני ב
הנזכר, ובו ביום הוכן חמה בני הקטנה, אז אמרתי אללי לי כי באו ימי הרעה.
ניפי האחרון שלחני החשרון ללאזאריטו בססכתן ונביה, ואומר בלבי לשוח שמה נר ולדני
המוכן ולשלם ששולחי כמו מרגשה ונחשב לאיזו אשה אשר שמה נשרן אותה ונשניה עליה,
והחסידה אשני הלדקן לא רלנה כי נבחה ירחים על הילדה החבנשן בגם ולעמשן חמה.

ואבקש

ואדבקי החורין הדרים יקרים להתן לא נסגר אזני מהם , ואשב בכל אלה לא הלאני .
ויסגר משני פנה מהם בשנת הדרים הרומים ונעזוב שם ועד הלום . והחתרן נכלזים בן
שרה רותאנה אשר בלאומריטו לבא ולשרן ונדרני לה חמשים דוק׳ ביום חופה , ושנים הרועי
בל אשר אין שחורים על שתי המוט לנו לי רשות לבוא במשה הפיא הלאומריטו לבין בפנימות
כי יראו לעשה מן יתר הדבר בעיני הפרונידיטור , שרי לבו הרייבו , כי נעקו תורשי לבבי לב
שבר ונדכה , ויבזוהו . ואולם בשר ס׳ איטורי סאלה לוב למקיד הלאוזריטו לבביא אותה אלי
ויעש כן . הסערה באה אל ביני ולנשים ולצני בחר נפש כי הורחקו אתה ולא יכלה להומין
ללכת בחרוב לפרקים . ויפי החתרן וגועם הסערה הפיא ונעך ונאור אלכה ונשובה אל
אחי לאומריטו ונהלתי אשר להחזירה שמה ואעש כן ברשון השר הנ״ל . ונעיר קרח חכאן
והכאן בראבון נמשי על אשר אשר טבה . לבלתי הולדה אשר חיה אחר כן . ויפי בחונה
שתי דירה ונגי אחלצויים בקשני ונחלות השרון עברין נסכרין הפרונידיטור בנקמה
שמחרין . ונחולא אשה אחו אשר באה לשרן בגזר שפה לעטרין ליום כל ימי הדבר , ונבא בשר
ילדין ננסתי ולא ובוא אשר יגואל הערלה הפיא לצרך שנה אחו .
אז החוני כה׳ שחשון הילמרון הנ׳ ואני הלעיר שכרנו בין גדול ורחב ידים שם נמין
נמרכבים בשכונת הסאוונארולה . הוא הבין הנקרא אקאדימיאה זקנה ונשלם
השכירות לארון קלו קמתו די ואקח שלש מאות דוק׳ ושלש דוק׳ לבסיר חשם החטשלשים
הפעירונים ניזון הפרוונידיטור רשות בעדנו ללכת שמה כי העולם לא אבה הפרונידיטור
לתת רשות ליהודים לשכור בית חוץ לגיטו . וביום ראשון של ר״ח נחוז הנו שבם בגיטו וא׳ בלאזריא
הוא בן שחרית הונים התורן הבין סורון וכל כליה על הבקר טרם הפרדה מגיטו לגריטו סיף
שולה על החלון להשליך עלהם חולה לוי לעשן הסכנה . וביום ב׳ נחוז הנו החשבה מרבעה
בגיטו וא׳ בלאזריטו היא החשרין אשר שלחני שמה ונחון ביום ההוא עם חנה בני הנזכרת .
וביום כ״א נחה אחרי אשר רחצה אשי בזרה במים וחוחץ ונלבש בגדים אחרים ללכת ללבות
הבית שמה , ולחשן לא ילכו הקברנים החונגו שמה כי לא הניח לנשן בם רק חמוליים , בחרנו
לקנות פרדה אחת ובני ביתנו היו הולכים אן החונגו עליה , ומשלשי א׳ הפבריאנו שלינו ועיר
להרחיק כל הקרב הקרב , ולא לקחנו מחוץ ועד שרך נעל החוט שסיף בו חשש . והחלק הבית
הסוא לב׳ חלקים , חלק א׳ לחחוני ונחוק לי , ולכל חלק שער גדול לבד חוץ , ויחדנו כל א׳
מחנו בחלקו חדר מיוחד לאשר יכלו החוכים , ובחלקי חדר מיוחד לאשי , ובערבה החשרון
אשר לקחני , ובחלק החוני חדר מיוחד לאשנו ולביסנו אשר שרגו בני הבית , וכל האזהרה בזוע
לא שנה לנו כאשר אזכיר .
ויפי בהפטני אן שבתי ללכת שמה איג הירה בעינו יעשה בגיטו , והאיש נהואס ששרינה
עוברין יחיד ענין הקברנים לבולך המתים לקבורה , כי הנה שלא היינה דרכם דרך יזרה
ללכת אל הבתי הגויים . אשר חוץ . המפשב . הנקרא זנב אדום סח משש מן הדרך לקחונם פלגים
בלאזריטו להקבר יחדיו , אף כי היו הבואים ללאזריטו הדיינום ביום רובים רבים , ובנו

בין הכוכב אשר לא היה בין לְהֻצֵב . ויהי כשמעי זאת מעמוד הענן הקדקד ואמצא נגה
ונראה בבריאים המובאים על הענן בוכים להשתחוות . והחוטם אשר אין רוח בפי
כשה לטבח יובלו , נכמרו רחמי עליהם ונקלה נפשי . ונראתני חרי מטה במטה הספר
מתוך הקנים בענן ונרעם בשם , היינו כנבר את איל [illegible] גם החנונים נרדו כלבנ נגד
דן נדין . הנה אני לא אדע מה התפוחה הכלין הינה זאת זו היכונת המוביעים אשר
מבונים בכל העוף . ביום ההוא שולחו כנף אנשים רקים ופוחזים לבלם מחולים , ויקחו
בבני הבעלי בנים לזורק שנה ויעט כל א' רחפה אל השלל , וכי יתון איש שלחו יד בנבסון ו
ויגובה ריק . גם מחונו ואת הבאות א' גם באמדיתיאה הקום הקלשון אשר שלחו לנו
דרושה בחשוב בעלון המובחר שמואל מולרולו יצ"ו משיר וירונא . וביום ל' נחוה חנו
שנים באלאזריטו ול' בניטו . ובנוכר הקבין ארקוולי אשר הלך לשרן אביו כאשר הוכה נתן .
וביום ד' בו חנו ד' בניטו וא' באלאזריטו , בה' בו ד' בניטו וא' באלאזריטו , וביום ו' בו ז'
בניטו , וביום ז' בו ד' בניטו , ול' באלאזריטו . וביום ח' בו ה' באלאזריטו וד' בניטו
ובנוכרו הקלין כהה"ר ר' שמואל כ"ץ המחונה אשר היה מתחוב עד יום חנו . ויום ט'
בו ב' באלאזריטו וח' בניטו , ובנוכרם כה"ר יוסף חפץ אשר מופקד על האלאזריטו . ויום י' בו חנו
ב' באלאזריטו ובן מחונו בבין הנוכר וחחשה בניטו . ובנוכרם בונה ושנשלחה טורקיש
אשר ולדה בחליה ולא נמלא מי שרצה לשלון אליה , ונבאה היא נערתה אל הפוזולה לנעקן
הנרה ונחנן , והינוק הנולד לא נמלא אשר רצה להניק אותו וישלחהו תריעי ולאזריטו
ויקבע שם א' אשר היה היינוק יונק משדיה ויחי עוד יחיה ויחיה .

הוא זקני
אב עושה

אך הוכין החסידים והלבונה שרה אשה אשת מורי [illegible] הבן כלותי היא בן סאלוך בה"ר
שמע יפנהה היו [illegible] אל אל [illegible] בקרבי . וביום י"א בו חנו ב' באלאזריטו ושאר
בניטו ובנוכרם כה"ר דוד די ליאב הנכנס בתקותנו יחלאון מספר הר' על הבריאים . וביום
י"ב בו ל' בניטו וב' באלאזריטו , וביום י"ג בו ח' בניטו א' באלאזריטו , וביום י"ד בו חנו ל' בניטו
א' באלאזריטו והלקין אשר הנזכרו בבין הנוכר . ואחרי היותנו יחדו אחד ועשרים שנה ,
ויבא ונקברם לספוד לה ויתן ויאמר .

יקרא רעשי — לבנא שפירנא
אזלי למיעל — לגיע נהירא
כחזא בנאה — חלין חעברנא
לאמבהס דנאני — בבינמא דשרה

ביום הנה הנה נתן [illegible] ס' אושנרי סאלות המחונה עלינו , ויאמרו בני ישראל , והאז
ונבואה לא שמענו השב רוחנו . וביום ט"ו בו חנו ב' באלאזריטו וב' בניטו , ובנוכרם
כה"ר פינחס המנורי המטובו הקהל . ויהי ביום י"ן בו [illegible] אלויזי נאלאזריטו לראש
ויפקידוהו שרי [illegible] למרונדיטור [illegible] הפיזאני ולא היה לבבו אלה עמנו כי מנוהו נבה
יכלו .

יתן לו השערונים ומנחתו לא נודע אשר בלבבו. ותקן הימים ידענו את האיש ואת שיחו.
ויהי רעב בארץ כי הרעיש כל האופים ספו נחו וכל העם הקלה נדד ללחם איה.
ויבא הפרוויידיטור בסיטון לחם מכבר ז״ל והחכם מונטי די ברישא ויהי לחשב
נפש ונפש רעבה על סוס לשוט בארץ ולהתהלך לבחיון שדה. ויעתקו בו ביום ב׳ בניסן
וא׳ בלאפריטו. וביום י״ז בו חנו ב׳ בניסן וא׳ בלאפריטו ונקבר הה״ר יחיאל פריאל חשוב
העיר. בעולם היום הזה המלך תאריגו הנ״ל בראווני הקבר חזק מאד, ורבים מתים מכל
וידוי. לחד רעב ומגפה כי הבריש איש הייתי רוכב, בטרם יוכל לחשבה, יבא על סוס
בינו. ובפני האנשים אשר יעמדו תנוך, ויודה על חטאיו, וימת המלך הנ״ל ביום
הראשון לעשון כן והוא איש רוכב. ויהי לשן ערב לוה לבקון בניסן ואחר כך בחמה
בולוא שני ספרי תורה ויעתוד ויעלו עטרסגריריוס אשר בניסן על ארבע קלון בניסן
ויקשו נירינו. וביום י״ח בו חנו ב׳ בלאפריטו ושש בניסן. וביום י״ט חמשה כלם בניסן
וביום כ׳ בו ז׳ בניסן וו׳ בלאפריטו. וביום כא׳ בו ז׳ בלאפריטו ב׳ בניסן. וביום כב׳ בו ב׳
בלאפריטו וא׳ בניסן ונקבר המלך הסיר בחודש שחרים חורפורק. ובו ז״ל. והח״ר
חשב נראסיטו ז״ל א׳ חבר׳ והח״ר חנוט״ כן המחנים. וביום כג׳ בו ח׳ בניסן ב׳ הוא אח
בלאפריטו. וביום כד׳ ב׳ בלאפריטו וא׳ בניסן. זקני
ביום ההוא קול בניסן נשמע עלי בתי ההרוגים אנשים ונשים הבכון את פקחון
ימים ולא ישבון. וביום כה׳ חנו א׳ בלאפריטו וט׳ בניסן ונקבר הח״ר פרח
חשמל כלי׳, ושני בני אשר שם הא׳ יהודה, ושם השני ליאון באקמריתיאה ונשכל נפש
שנפס ביום א׳. וביום כו׳ בו א׳ בלאפריטו וד׳ בניסן ונקבר כה״ר מרדכי נראסיטו ז״ל
וא׳ בבין תחוני שתב. וביום כז׳ בו בניסן ב׳ וא׳ בלאפריטו, וביום כח׳ בו ה׳ בלאפריטו
וי״ב בניסן ונקבר כה״ר ישראל אשר מוקד על בלאפריטו, וביום כט׳ בו ל׳ כלם
בניסן . . . . . .
ויהי ביום כח׳ זוב המלך תאריגו אשר עוד לבדו בניסן תמורי הוראס כי המלך
חופרדו קלוניחוס כ״ן מטה לחון ואת עדין תבחון, וזה נושא לבור ויעשו
הבריאים, ורבים חולים על הדבר הזה באחרים כי לשון אחרי נפשו ביום ההוא
ה׳ לא ראה. ויהון ביום ההוא ז׳ כלם בניסן ונקבר המלך הרשע חופרדו קלוניחוס הוא אח
כ״ן המחנים אשר יד ושם לו בתורה ובחכמה. וביום ב׳ בו חנו ב׳ בניסן וב׳ בלאפריטו אגא
וביום ג׳ בו ה׳ בניסן וא׳ בלאפריטו, וביום ד׳ בו ז׳ בניסן וב׳ בלאפריטו, וביום ה׳ בו
ז׳ בניסן וג׳ בלאפריטו, וביום ו׳ בו ז׳ בניסן. וביום ז׳ בו ב׳ בניסן ונקבר המשכיל
כה״ר מאיר עזיז ז״ל. . .
והנה ביום ז׳ בו א׳ הסריסים דאוולו דוטו שחו נלב מנחה השער באקמריתיאה ויאמר
אלי האחר הוא הדוטור קאטלאנו ואומר אני, ויאמר זה הדבר אשר דבר
הפרוויידיטור, לא תבין זה אנה ובני ביתך לך בניסן בעוד שלשה ימים ואם אין, תל

אשר לך טוב בזוש שכף . ובזאת דבר אל תחוש שם . ויד יהודים היה בחצר אשר
היו הרעים עליו ונעלו בפניו חדש ולא נבוא לדור בגיטו להשגיח ולפקח על הגיטו
ולפקיד ב' הוא וידע כי הנה זה היה סניור באקאדימיאה היה בא לפעמים בגיטו שני
פעמים בבריאות לדעת מה יש יום . וביום ח' בו הפרוידיטור החדש הנזכר הוא
הראש נגד על כל דברי לבל יכנס בגיטו ורק שער א' יפתח בגיטו , והגיטו נבוך על
נורה זה , כי הנה שהיו היהודים יכולים לצאת ולבוא היו לתאוות נפשותיהם ולזולת
זה אשר הורגלו להביא בגיטו , ויחלו ביום ההוא ז' בגיטו , וביום ט' בו ב' בלאזריטו
וה' בגיטו , וביום י' בו באתי לדור בגיטו אני ובני מירא לשרות העתים ובשרים כי
סר אל המשתנים אתכם . ויחלו ביום ההוא ה' בגיטו . וביום י"א בו מתו ב' בגיטו וב'
בלאזריטו , ואת השני לגיטו הפילה הרה נולדה שתה ונחית תקבר ונעורה תועלת על
צרה לני הפילה עודבן , והשנייה חיה הרגישה היה תולעת בחטנה ולא ידעה מה
הוא ונקחה ונשלכה ארצה ונשבר המרקוני ויחלו .
וישתנו . הימים ההם בנה קק' סיכורא . את ענייה ואין להלבין ויאחו ליום החמשים
דוק' לחלקם לעניים ינהלו ה' פלדקט . גם בנה קק' זה אשר בויניציאה שלחו
ל' שחנה תאוון נשתנה נשלשים ליטרין לחלקם לעניי לאזריטו וניבם א' חואה הנרגזן
העשה רוקח לשעשע נפש בחולים ויראתון ותחזוקן לבו , ויאמר להם ה' בפעולם .
ועוד ביום י"ב בו אחרי הפשקולון הנמר נגלה הפרווידיטור לפתוח שני שערים
השערי הגיטו ולהפקיד ד' ערלים אשר עם האנשי יצאו בגיטו רק ישכונו
חוץ לגיטו את הבין סתוך לנוח ולא יצא הדבר מן הכח אל הפועל ונמשך עוד הנזרים
ימים אחרים , אחנו אחרי הרחיב ה' לנו חעט חלער היו נבוחים למרקים כל השערי
והיו יוצאים ונכנסים הערלים ואין חוקר , ויגעתו ביום ההוא ד' בגיטו , וביום י"ג בו
מת א' , וביום י"ד בו באו בגיטו בני הח' השם יל"ו ואשון התוכן חכם קלב והיה
שוכנו לבדו , עם חשרון עד עבור ימי הקונטומאציאה ויבואו בגיטו גם חיו עם בני
בינו , ויחלו בו ביום ב' בלאזריטו וא' בגיטו , אז הבאתי הקונטומאציאה השרון בשכר
שחונים דוק' בעד ד' חדשים , כי אשני עדיין בימי הקונטומאציאה כאחור , ולא חלאני
ושפה חבגון מארוכה לשרונו אשר אין בה חשש , וביום ט"ו בו מתו שנים בגיטו וא'
בלאזריטו , וביום י"ז בו לא מת עד א' , ונחי רוחנו . וביום י"ז י"ח י"ט כ' מתו ד' בגיטו
א' לינם , וביום כ"א בו ב' בגיטו , וביום כ"ב בו מת א' ובהמשך ג' ימים אחרים מת א'
ליום . ויולון בחוש הפם רבים הקשורבים בלאזריטו אשר נדרשו כי חלפו להו יחים
רבים אחרי רפואתם ואין האוסף בגיטו . ונשכור אז גם א' בשכונת סאנמארקו
ללאזריטו שני להולך שמה הבריאים ונקח לפו חטא נקיון ונלך שמה הבריאים לעשות
קונטומאציאה , וביום כ"ט בו מת א' בלאזריטו , וביום ב' אלול מת א' בגיטו , וביום ג' ד' ה'
ו' בו לא מת א' . ביום ההוא נתן אותו הפרווידיטור לפתוח כל שערי הגיטו , ויפי בלבנו
בע"ר

בעיר רוכב על סוס כדרכו ויסר לראות מה משפט פניטו ויזעו עיניו וירא והנה רופא
ויהי חכם נחמד בר מיכאל המוכה ויחקור וידרוש היטב ~~המחלה~~ הרופא הוא, וינחם כי בבטיח
לנו הבשן הנ״ל ולא אהבה עוד, וביום ז׳ בו תנו ה׳ בניטו, וביום ח׳ בו א׳, וביום י״ב בו
תנו מ׳ באזזריטו ונעצר המגפה .

ויהיו המתים במגפה אחד ועשרים וארבע מאות, והחולים אשר נרפאו שלש שורה
ומאתים, ואשר לא הוכו חמש ושבעים, ובעונם אני פלשני הכוכב ננ״ה .
ואשר בהחבאי לסגולתו בטרם הנוע הדבר בניטו שנים עשר ונחלו לא חן אחד, ובעונם
ההחורים ר׳ משה בר יעקב שלום ור׳ יוסף בר אהרן שלום אשר נאספו בבית שרון אחד
המשפחה הבינולות בהבר בינולנות . ויהי מיתים הושתו בבית הסופר בלי טרדולה
ויוציאו כסף רב להפטר, והיהודים המוכנים שהם השיבו עמם ויהיו בעזרם, ויהי ר׳
משה שלום הבורח אור רועל מאש בבית אמו, כל בני ביתו רק ונקן אחד בן שהוא חדשים
נמלטה . ויהלא בעת הדבר חבוש עם בית האסורים יהודי א׳ אשר לא הוכה כי כמעט
כל החבושים בבית האסורים נגעו לא נגע בהו . ואשר לא הכו ברחו תוך הענף כמ׳
יעקב למסטרו וילדו אשר כל בני ביתו מתו במגפה, ויפרד מן החולים הוא ובנו, ואחרי
הקונשרנתליאה ברחו להו, וילכו אחריו שלשה בני המ״ר שמואל ה׳ המחנענ אשר ברחו
אחרי מות אביהם ז״ל ואחרי מות שני אחיה בחורי חמד ויודעי מדע ואשר נשארו
מה מבינו חנו כלם .

הפלא פ׳ ירמ׳ מי כי לא נחלא מה מחיפה הרופא בחשבו בזולת המהר״ר יהודה
כי אשר נשא אשה בוינציאה וישב שמה ולקבלה היה לעזר ולהועיל .
ויבקשו הבורחים הפסח זר א׳ חנינציאה בחוטי בלונגא אשר הולך אונס שמה
בכסף מלא, ויהי מיתים נורשו הלסונקה בגולה בשר הפוא, ובבאנדלון מזמוא ע״י
היהודים אשר בקסטיל פרנקו נגלה שרי סבר׳ אתן אשר בו לנו להו רשון לשכון בבית
המנזר קסטיל פראנקו כאשה רבעני חיל . ויהי מחחרן הוכו שלשה בקרחון ויהי המגפה
נגלה בקסטיל פרנקו על הדבר הזה, ונמש כל אדם מרה עליהם, ויודע כי החולי קרחון
מששה ולא חלי דבר, ויזקנו העם בעת הפיא, ולמסטרו ובנו ברחו לוינציאה כי ירא
מחלי המגפה, כי היו בהם חולים מוטלים על ערש דוי, והנה נשף בערב יום לשיים
קחים על המה ויכו אונש ויזבו כל אשר להם שם, ויפלו החולים בגלך קלף חשל המטין
לדעת היה במשען מעון אם אין . ולמסטרו בעודו בוינציאה חלה גם הוא בקרחון ארוכה
ונקל הימים גם המגפה גם הלוסטרו שבו לאותם . גם בני המ״ר משה אחרי שובו להם
הלך לו בהבר קורטי בבית עירון א׳ ליאנדרו מורליון שהו וישב שם ימים אחדים ויחלה
בקרחון ויבא הביתה ושועבי בעיר לא ידעו כי חולה הוא וישב לאיתנו ברוב הימים .
והנסיון הוכיח כי הולדים רבו הבשר המשוקדים יותר לחולי זו, ומחריבם בבחורים
ובבחורות לא כן הזקנים וכל הנשים ההרות כמעט כלן מתו, ורבים מאשר הוכו
ונרפאו עוד חולים הקדחת שלזין ורבועין ימים רבים, ואין בין בניטו אשר אין שמה
חוכה או מת . רק שני אלמנות אשר לא הוכו נמשון בניס, שהיה׳ אסור אלמנה נחמן

ס— כט בהמ״ר מרדכי והמ״ר יוסף ז״ל

ס— הם א׳נא בקלן בהמהר״ר יעקב לנחק ז״ל שני אחיו הה״ר חשון והה״ר נחמיה ז״ל

ס— הוא אח אבי ז״ל

כֵּן הספרדי היה נשוי באשה. ושם השטן זוגה אלמון חיים בן שושן וארבעה בנים, ניפי לנם,
כי היו תוקפות בנים תנואלים, ויתן לו הזכרים ארבעה עשר ותמניה, ותן הנקבות שבעה
ותמניה, ובין החיים שחובה ושלשים זוגות איש ואשתו, ויקרא אלמון שלשים, ואלהים עשרים,
חמש עשרה בנים לא נותרה בבית שחה, והבנים רבים לא נותר רק א'. ובבין ר' גבריאל ריינרי
אשר היו בו שחוב ולא נותר רק ינעק ינעק, ובבין ושר קט' אשר היו הפסד עשרה ולא
נשאר רק א'. ובבין הח' חשב נראסיטו אשר היו הפסד אחד עשר וינוך עבד א' אשר
לא היה לו חלק ונחלה בנבסיפה ויירש הכל וכאלה רבות, ונסוביה פנחלון תבון לבין.
זה ידע נבסי הבעל הבין וזה נדוניין אשתו גם רבים השוכנים בתקנתון אחרים זכר
לירושתו. ואחזה אנכי **נעלם המוף** כאשר דברתי.
ניפי בהעלר החתנה נקרוא נקראת תאן הפרווידיטור נפשרים
ויאמרו לאמר בתוו לכם תקוה לעשות הסבורי, ואם אין כל אשר לכם באשר יצרף
ולא ידרוך כף רגל עברי בחלריכם אם לא נשלחו ראשונה כל החתן לסבורו, ונבקש אז
תקוה, וארכב על סוס חוץ לעיר לראות תקוה בכפר תאנדריאוולו על שפת הנהר אשר
היה היוחר לשמון בו אבנים, וייטב בעיני, ואשכור אותו בעד ששים סקודי, ונסיעה
בעד עשרים סקודי להוליך החתן שם. אך בזמן כי יהיה לרצון למני הפרווידיטור.
ניפי כאשר בקשנו הסכמת הפרווידיטור נפשרים לא אבו שמוע כי אמרו הנה התקוה
הזה רחוק תפלאזאריון שלם, ותרוע ונפשט השמועה הזה. והנה בין לכם תקוה אל
בלאזריון אשר לנו או קחו לכם תקוה בבריגאטיל אסרשכוני, ואמר אליהם הנה
בעת הדבר אשר היה זה ששים שנה עשו היהודים הסבלה בכפר התושב רחוק ה
תפלאזריון נתקוה בבריגאטיל קלר ידיה ובלי תספיק ויען ויאמרו בעבור לכם שחה
בני על או שלחו לנו הולאון הבני על אשר בנינו שחה להבולאה היה יותר מחמש מאות
רוק' ואחרי פנרשרון התופלף אשר עשינו נבין יותר הולוון, הילרק היונא מורעים שברון
תקוה הבריגאטיל נפחה נבנים תחת חדשים רבים, ולבטיל עליון כובד הבולאה הביאו
ולה גם כי הבני על רחוקים תהתקוה. נשנוך לקולנו ניפטר אותנו תהבולאה, רק התקוה
הפוא היה לסבורו עולם השרים הבני על, וידע נאמנה כי התקוה ההוא לא היה
כראוי לעשות הסבורה. ונבקש האנשים לבקש התוושב בלאזריון אשר לפני אשר היה
אז לפני לסבורו, ונשלם אותנו כל הבולאה אשר נעלה עליו, ויתאמו באחרם היוון
בלי תספיק עליהם, אז הוכרחנו לבחור אותו בתקוה בבריגאטיל, ויסכימו הפרווידיטור
נפשרים לחייב אותנו לגלות אל הסבורו כל החתן אשר יתלא בנויטן רק בחוקת בתונים
הבריאון יחדיו. ונשאל אליו תדוע תעשיה אשר לא יעשון גם שאר בני העיר יעשו
עמנו, כי רק אשר בחדר התוכה היו שלחנו שחה, או כל אשר בבנים אשר אין שם יושב.
ולמה יוקח תשכבנו תוחונה, ותדוע לא נתזיק כל בגדי תשון הלבנים כדרך כל הארץ,
ונבקש השעק נהרה זו לשלוח לוינליאה לבקש תאני הסרים שחה ביטולה וישתוע
הפרווידיטור את קולנו, ויאמר יחזיק איש איש תשלו בגדי תשון הלבנים אשר לו, ונשוע
אות נשלחו אל תחוץ להחוב אל הסבורו, וכל זה נוספה אחרי הסגרלנו תוחלף, ואחרי
היות

ביני המחרים רבנן לבא ולהלין למה הפרתי ריטור ובשרים כי לא נמלא את חלק אחר
מה׳ אלף אשר כבר נתן את ברחוכתו. ויהי בראותו כי רצון הפרנס ריטור להקהיד
בנחרון עיכוב בימי הערלים בניסן עד אחרי שוח החתן לסבורו ומה נס לנקום
הכניס הפר חשבו ולא הנתהכבא לשלוח החתן תוך ניסן. ובימי ר״ח אלול הוחל לשלוח
כל אשר נרון לשרפה, הגלה הפולוניתי וכל התלטול הסוף חמון אשר שנחשו החתן
הקנים או המונים או אשר היה בחדר החתן או המוכה, ונשלחה הקברנים כבניה
אשר אין בם יושב כי תמו ושבים או שולחו למאריסו ונאמן עלבה ר׳ יוסף טריויס
אשר הוכה ונרפא ויקבל שכרו ז׳ לשפין ליום, ויבחרו הטלטולים הראויים לשריפה
אשר בכל בין נכון וילבנו אנשי מהריבי החרים ואנודין אנורין קשורון להטן לא יזיק
הבל החתן, ונראני לסבורו הונח בקרן זוית, והיו מכבדין את הבין היטב. ויהי כי
כלונה ועשו כן בכל הבנים הולכו החתן לשריפה על העגלון לחוץ העיר ושורפים
אותו שם, ויקחו גם הראוי לשריפה באשר הבנים וכל הככנה נעשין בטורח ובאנשי
העגלון לעיני להטן לא יעבבה החתן בניסן. ויהי החתון הנמחד לשריפה כחמשים
עגלות ארבעה ליום שנים בבקר ושנים בערב כי לא תמלא ביותר כתם היום.
ויכתב על החתן הראוי לסבורו אשר בכל בין נכון בספר. ויפקדו כמ״ר יצחק ישראל
קארדינאל הספרדי וכמ״ר אברהם פירארי אשר הוכו ונרפאו, ועל כל החתן בבין
ז׳ הקינו את א׳, ובבין ב׳ את ב׳ וכן אחרי בין בבין, ויובא החתן על העגלון אל הספינה
אשר שכרנו בעד עשרים סקודי, וילך עם החתן כמ״ר יצחק חפאני אשר שכרנוהו בעד
דוק׳ ליום, ועמו שלשים עברים, ויגורי א׳ בעד נ׳ ליט׳ ליום לכל א׳ מהם. והמקום קלר
ידים ובלתי מספיק כמדובר. כמה הולכים והככה לא נעשין ראשונה מהבלים
הלריכים ויאריך הסבורו נ׳ חדשים ונחשב יום עניינו מה החתן שורפו שוטף בחיה
ויעמדו החתון רב, ובהבט רוב תכסי הסטראמאלי ויעש החתון באזריטו מה ברזון
הטרים ונשאם לפה אשר שם בסבורו חמה דוק׳ ועוד להר שם באריטו ולעשון
הסטראמאלי כבראשונה ולקח המכסים עבר הפולאזה עולה לסך חמש מאות וארבעה
אלף ויטרון. ויתנו בוועד נ׳ אנשים ועשון הערך על החתון, ויהי הערך עשרה לטרין
לכל סטראמאלא, שנים ליט׳ לכל סדין, שנים ליט׳ לכל חלוק, ג׳ ליט׳ לכל מכסה, ויולים כל
הענים חקלם כי אין החתון שוה כנזק הפולאזה. כן אתן כי כמ״ר עזריאל כ״ץ א׳ מהר׳
היה מסכים לשרוף כל החתן המנואל כי ירא מהפולאזה כאשר קרה לקק׳ ויניציאה
אשר הפולאזה היה יורה על הסבה או לא החתון בחוצה למאריסו העברים, וכל יקר
הקהל חמה בזה, ואנכי לא חדלתי לדבר בזה חשוב עד רגע כי סבורו החתן ה
המנואל אזר לי ולחתונה באקוודיאו שנשה שהה ברזון הטרים, וגם החתון
המנואל אשר לא בניסן שלחנוהו בהחבא שמה על העגלון המשאון החתון
לשרופה, ואיך ואשפוט שפוט החתן אולי להשיב. ויהי אחרי שוח כל החתן
לסבורו נעשו הכם פקק׳ בכל הבנים המנואלים עיזות זמן ועברין ואחרי השוח

כל חדר וחדר בשיש שפנחו המלון יחיד ומחדש . ובהגיע הנולד המרגבינות
אל הפרוודיטורי כי ילא הבניינו כל החתן המנוול , וכי נעשו בשבועים פראוויט
שנוך לקולו לבביא בניתו בגי חקוס הקונטרולייאר רק כי לא יראו הדלני בנוסף
חולב נוך שחונה יחיס לגוון אם יקרה פגע אסלא , ועדיין איסור ביאן סעלריטה
בניתו בחקוחו שוחד , באמרם השרים כי לא הסו וחו יחי הקונשוחליא וניתן .
ואחרי הקן האחרון , ונאמר אלגבס חדוע נסבו שבוש בניתו בין א' לסגרו של
הון א' היושבו , ואם יחלה איז נסגירו בינו לא כל בנישו , והנה כמץ חרש אשתו
אזנם , ויצעו ויאמרו אם נוך יחיס אחדים לא יוחדש המולד בהלבבם הרשון
ניתן לכם לפנות כל השערים והשלבים לבאן ולבוא . נוסף סיים יראים מאד
לביא בגי הקונשוחלא בניתו מן יקרה פגע ינדרו השרים קונשוחוליא
אל בניתו כלו . תה' נעקן המוחללים הפס הפלירנא לבביא אונש בניתו בגוף
היו כבס חולי קרחון ארוכה . וישבו אל ביום ה' נשרי הסלב"ב , והחרון בגוף הדין
חאן השרים לבביא נס הסוכנים בלאזריטו ראשון בעדון רופא של בריאוטי , וירא
אונש הרופא בנאנקיות ויעיד כי בריאים הם וגם כי היו הם חולי קרחון יושב איגבט
חסם חולי רעה , ובלאזריטו ראשון נחלק לשנים , החולים אשר הם חולים עדיין , ונמלאו
בחלק החולים רק נושה א' נושר לא עלרה כח לבוא לפני הרופא ויחשו השרים
לבוא בניתו כל שוכני החלק ההוא , וגפי השחוב יחיד אשר נחשב בם בגי חקוס
הקונטרוחולא לגאון הדלני ביום החולה , ונתן אשין דני יא השבב עחבס , ונראה בנעא
נחן ותלו זרועותיו ויאלמו בשלה עבע ללאזריטו שנין , ואשה אחת ובנה אשר עלה ליפ
ואחרי שלשן יחיס הורשו השלבים לבאן ולבוא בניתו ויפתחו כל שערין כבראשונה ,
וגפי חיחים נס יוך בגי כלאזריטו שבו בניתו רק אחריה חנייה ומבירין עחרון שתם
ימים מחדש . וגפי ביום ט"ו נשרי הסלב"ב באו עפ"י הפרוודיטור סופר הברי אוון בניתו
והפנחון החדריש החנוחים בידו ויאח הכלוב לראון החונחון בלבונם ויחסר לכל אחד
הסונח חדרין ויאמר לגו קחו מחונבש נוך אל נחברו רוחותם עד שנבוא דבר הפרוווי
דיטור : וביום כ"ז נשרי הרשם הפרוודיטור לפנות החנוון אך בזמן שבחשן החונב
יחיס כל החוכר יודיע חדי ערב בערב אל סופר הבריאון הדבר אשר חכר ביום ההוא
ויזבעו כי החנון נושר חכר אינו היום היה בחדר חנוסי .

אלה נודון הדבר בהלאו וזה מריו . וכי אחור יאמר אליך הרופא , קח לך סחיר
ווליטוארין , קונסירוי , פריסירוואטיוי ונגע לא יקרב באהלך , אל נאחן בו
כי לא יועילו ולא יצילו , ואנכי הרופא הכוס אשר זה דרשתי כל היחים ויחוון בנפש
תרה , ורבים נושר לא לקחו תאותר לא הוכו , או הוכו ונרפאו , והנגע לא הבחין בין
עלו לאלו , ויגעתו רופאים חשובים שחיס וכן רבים . וגפי כראוי ביחים ההם רבים
אשר לקיד אוירון נחן אתם לעבב האודים הלוזיים או לחזן טוחאוסי , אחרוני בלבי נם
זה הבל , וחי יודע אם הרוח הטוב ההוא התעורר שאימן האויר ונרם הכנם האוירה
הפס בנחירינו , ואי לזאת נס כי נעטרך בתוך הרפואה ווידע חם בגי הרופאים

בדבר

בדבר הזה לא ראוני לבנות חזותה הפריסיר ואשר הכתובים בספריבם, רק מכתוב
זכרונות ראויים להמצא על ספר לזכרון הבאים על כל דבר שוא ונבא.

הענין טובות לבעל הבית: חן:

בהבית אחת הטעיות אשר סביבותיך לא נשכיר ביתך והעתרו וזונה דיקנא וכו
יקרא דבר בביתך ילאון שמה חון, ואם אין לך בית רק אותה אשר אתה
שוכן, שכור לך בית אחר למען ייטב לך, ואם עני אתה ואין ידך משגת חבר וגדיל
לך ביתך לשום החוכה שלה זה לנס.

בכן לך לדם והיום רבים כמשך שבטך דין יירוש וילפה וכל אשר ילעדך
לך ולביתך נט תחות ועד שדך שאל לחטן לא ידרך כי רגלך לבקש טרפך
בבחלא סעף נשתמן הכל דבר רע.

כי יחוש עד בעירך שום נשים היושב בכסיף בחדר וחורן אותו בחוניר
סבריאות, רק בנדי משנים אל יחנוש נפש הליבון שחלון יפיו לך ושן נחוש
רגלך.

וכי יש איש לרעבו כסף או שום כסף ישחור בחדרו יקח לו ראים בידו פן
יחון בדבר וילעק ואין מושיע לו.

כי שבו אחים או אב ובנים יחדו בני בינים יבדיל בשתי בניים כי בבחלא
הורכב בבית א' ויסגר, פשנו יקום ונפלה בחוץ לשדני.

אל ישבו שנים יחדו פן ינעך האחד ויזיק לרעהו.

כי החלא חוכה בביתך עזוב ועזוב אתו איש או אשה מהביתך או קונה לו השרף
בכסף מלא, פן יחון בנפש מרה, וסיבבך חטא, והוכן לך לחקום מקומך.
ולא נשים דמים בביתך.

ואמר בני קהלי זכור זאת ולא נשכחו, בטרם ננוש בחנפה, ונשלח הבני בקפי
עד נאמן ונועלאה ושלום נפלחו את המכורה למען יועלב שמה לעזרם
בלרון. ואם ילוה ילא חפר בגרים מה ערות דבר אשר לא בקן אם לבסוף פנישו
או זולתו זה, יעמוד שם בפרק.

שירים אשר חבר על דבר העץ בני בהר״ר חשפ יצ״ו

עודנו בכתב קונטרסי בברחו מפני המכתב.

דבר בעץ עירך מזר רנף   אחוז למחנה במקום נקי
עשה נחשת וברזל תשלך   וברח בחפזון כאיש בקי
כי אם נעמוד שם בעץ עירך   נהיה ככלב הנבוסס בקיא

ואם בשחר לא נפקח עינים
נחשו אפלה בצהרים

אכן אם אין בידך לברוח   דבר בעץ עירך כמו רנף
וברחוק כי יוחיל לפנות   בידך נסגור דלתי בעץ
ובשרם כי נסגור לריך לשרות   לבכין לך לידה לחייך

חליפות שמלות ללבישך
מאכל ומשתה להשביעך

חפור לך בור לזונבך מים   לכבוס לבישך להמין
גם נעשה לך נער כבריים   לאפות מאכל לאון עין
קנה לך כלי אזור הונים   עשה כלי שמחה ועבדין

אם בשכונך דבר עלה עולה
לקנות דירה ולצאת חולה

בני ביתך גדול וקטן נער   כי זמן דבר אתן חבלי כמה
ישב יחידי אין יכול לדעת   כי לא טוב אז גבן אחים גם יחד
כי אם לאחד יאחזהו רעד   ונפל עליהם אימה ופחד

הבדלו מכן ואל נראה
ועיניכם לשחיה נשאו.

חשח לבי בחותן על לבך   נגע דפקי ראש ופידים
במשכבך ונחש גם בקומך   ובמלבושך נשים בגדיים
מאוכל לבי עץ אכלך   ובכל לבבך אל השתים

קרא בגרון כי ירבה לסלוח
נרפאה לחכה יקדים לשלוח

מבטן ושען ירבני ביתך   בעינים אשר האור יריחו
כי יחזוו רגע עניך   ושען המגן חדש ידיחו

אכן לא עלה חיל מדלייך נכאוין אלי אשר יפיחו
שיחוריך בבלבים חסרי כח
כי אין שיחור הוגיו כי אם ברוח

ואתן כי אין עשיר מעד עיין יושב בסוף רואה כל סוף
אכן אם כעד נפשו ורם אין ייחשב להון גם מכל סדר
וכל הסכל כחו עבור חיין יזוחר אלקים לו חלק וסף
פלא עין רואה אזן שומעת
כי יאבד כשפה נבער מדעת

כל סעיף יקר נחונים אף בבינך בחונים בבריאות תשיבך
רק סמטם בחדרי משכבך עזוב ולא נמחול על דביך
וכל בנקי משנים אף בירך ואל נחונים כן ינחילבם רך
ואחרי כן במרך ינחור
בלי נועל מבשחים לזור

אם כן אימוא ברח וברך לאויך בלדקה עד אשר ידך תמצא
גם נרים ומנחה ידין ובתרם כי אף לריך לדעת
כי כנב בקש על דינריהם נחשבים לרים אין בהם סוד
כי מה יועיל כל הון והון אין
ומי יקנה לפסי לחם ויין

לכן חום על ימים כן יזחרו אף לדקה ומרמא בבמים
במי לך אנשים יזכרו יביאו לדקה למקבלים
יאמו זם ומא בל יכרתו מחכה זו מכל רומאים
כי לעולם נרש על חם ולחם
לכי אין בנלעד רופא אין שם

השחר בשלשה דבריםי אלה ואי אנה באו לידי חולי דבר
קרא נורא ולון נעושה לא ילך חדי שבר על שבר
ברח או כסוף כבבין כלא כן נחון אז ונספר בקבר
ובסדר תחיה וכל צרך
קנה אל ה' ושמור דרך

אל נועם כי פתחיתון תציק   על כי תכין אין בנעלב
ולב בני ביץ נחיץ   כלוי יקוו חן מחבל
פנים בחולי לפ נראה בזים   כי כמס בבן פנוי חבל

דעו כי לא כל פלאן זהב יטרף
נפי ישחרף ולא שרף

אכן אם דבר באויר נבנסם   אז נברח על אחון כלה נכתם
ונוים לרגל אשר אז לא נופס   אויב לרגל כי נחלא שמם
כל בוגל דירה כלא פוספס   ולשמחם בלי יושב פושתם

אבון יחוון שבי נולדונם
ומשפחונם לבין אבונם

נאמר לנום לא נאזור תונבם   ונאב שם כי לא נוכל ברוח
נסגור לך כל מלץ בין הערבים   ולא נפוחם עד שחש יזרוח
~~[illegible]~~
ונסכור נם אונם בלברים   אבל יחוש בשמש תלזרוח

עד ילאו רוחון נבעון יחשיר
תפגח וחלון מעבר נסגיר

ובטרם כי נסוח חלומיך   נבעיר בביץ אש תרית ריח
ונעשן עליו כל בגדיך   אחר נסוח אם בשמש זורח
ונהלל לפני אלקיך   ונחיש אליו בקול צרח

יסור רוע אויר ברוב חסדו
כלאן כשחש בנבורני

על לבך וחשח בקר וערב   תשימם לבין נחם ורוע
תאכל לבני בסוף ירב   ואוכל חטרולח יפי נרוע
ועד בוחן כליון וקרב   יפי לבך אך לא בנזר קרוע

כי שוא יקר שוחר גדול לשיר
אשר כי לא ישחור אין העיר

~ הנשלבנו ~

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Abraham
Katalam.
ʿŌlām hāfūḥ